

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins

A – deild

**Tryggingafræðileg athugun á stöðu sjóðsins í
árslok 2024**

Mars 2025

Efnisyfirlit

Inngangur	3
Niðurstaða athugunar	4
Forsendur athugunar.....	6
Staða lífeyrisaukasjóðs	8
Niðurstaða athugunar miðað við staðlaðar forsendur	10
Niðurstaða miðað við óbreyttar forsendur frá síðustu athugun	11
Eignir, rekstur og endurmat.....	12
Niðurlag.....	13
Viðauki TAFLA 1	14
Viðauki TAFLA 2	15
Viðauki GÖGN	16

Inngangur

Talnakönnun hf. hefur samkvæmt beiðni stjórnar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR) athugað tryggingafræðilega stöðu A – deildar sjóðsins (LSRA) miðað við árslok 2024. Athuginin fólst í að reikna annars vegar áfallna skuldbindingu miðað við áunnin réttindi sjóðfélaga og hins vegar heildarskuldbindingu miðað við að sjóðfélagar héldu áfram að greiða í sjóðinn þar til þeir færu á lífeyri. Benedikt Jóhannesson tryggingastærðfræðingur sjóðsins hafði umsjón með athugininni, sem var unnin samkvæmt samþykktum sjóðsins og í samræmi við 24. grein laga nr. 129/1997 og ákvæði IV. kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Benedikt er með viðurkenningu Fjármálaeftirlitsins samkvæmt 39. gr. laga nr. 56/2010 um váttryggingastarfsemi en í viðurkenningunni felst meðal annars heimild til að gera tryggingafræðilega athugin á fjárhag hérlandra lífeyrissjóða í samræmi við 24. gr. laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997. Arnór Ingi Finnbjörnsson, stærðfræðingur hjá Talnakönnun, sá um stærstan hluta útreikninga.

Gögn um sjóðfélaga voru fengin úr Krúkerfi Fugla ehf. og voru þar upplýsingar um kyn og fæðingardag hvers sjóðfélaga, fæðingardag maka, samtals áunnin réttindi sjóðfélagans og nýjustu upplýsingar um iðgjaldagreiðslur. Hjá lífeyrisþegum voru upplýsingar um tegund lífeyris og lífeyrisréttindin í desember 2024.

Sjóðfélögum er skipt í þrjá hópa:

1. Sjóðfélagar sem greiddu iðgjöld til sjóðsins á árinu 2024.
2. Sjóðfélagar með geymd réttindi, það er greiddu hvorki iðgjöld né þáðu lífeyri á árinu 2024.
3. Lífeyrisþegar í desember 2024.

Áreiðanleiki gagnanna var kannaður með samanburði við gögn síðasta árs og tölur úr ársreikningi og virtist ágætis samræmi vera þar á milli. Sjá viðauka þar sem nánar er fjallað um gögnin.

Niðurstaða athugunar

Heildarstaða sjóðsins skiptist annars vegar í áfallna stöðu og hins vegar framtíðarstöðu. Áfallin staða er mismunur á núverandi eignum sjóðsins og áföllnum lífeyrisskuldbindingum til sjóðfélaga. Á sama hátt er framtíðarstaðan mismunur á núvirði framtíðariðgjalda núverandi sjóðfélaga og núvirði framtíðarlífeyrisskuldbindinga vegna sjóðfélaga miðað við tryggingafræðilegar forsendur.

Taflan hér að neðan sýnir niðurstöðu athugunarinnar. Til samanburðar er sýnd niðurstaðan sem miðast við árslok 2023. Allar fjárhæðir eru í þúsundum króna á verðlagi í lok hvors árs. Niðurstaða athugunarinnar er að heildarstaða sjóðsins er jákvæð um 23.112 m.kr. eða um 1,2% af heildarskuldbindingum. Það er sterkari staða en í árslok 2023 en þá var heildarstaða sjóðsins neikvæð um 25.468 m.kr. eða -1,5%. Styrking tryggingafræðilegrar stöðu á árinu má að mestu rekja til góðrar ávöxtun eigna sjóðsins á árinu 2024 og áframhaldandi brottfalls, umfram raunlaunahækkanir, úr jöfnu réttindaávinnslnunni.

Framtíðarstaðan styrkist á milli ára. Munar þar að mestu um raunvirðislækkun iðgjalda, sem veita rétt til jafnar réttindaávinnsla og lífeyrisauka, á milli ára og stærri hlutdeildar aldursháða réttindakerfisins af iðgjöldum til sjóðsins.

Heildarstaða	2024	2023
Endurmetin eign	1.311.622.644	1.143.220.232
Framtíðariðgjöld	609.921.007	584.378.631
Heildareign	1.921.543.652	1.727.598.863
Lífeyrisskuldbindingar	1.868.529.428	1.726.265.006
Rekstrarkostnaður	29.902.230	26.802.305
Heildarskuldbindingar	1.898.431.658	1.753.067.311
Eignir umfram skuldir	23.111.994	-25.468.448
Staða	1,2%	-1,5%

Áfallin staða	2024	2023	Framtíðarstaða	2024	2023
Höfuðstóll	1.302.404.412	1.140.113.184	Núvirði framtíðariðgj.	609.921.007	584.378.631
Endurmat skuldabréfa	9.218.233	3.107.048			
Áfallin eign	1.311.622.644	1.143.220.232	Eign í framtíðarstöðu	609.921.007	584.378.631
Skuldbindingar vegna:			Skuldbindingar vegna:		
Ellilífeyris	1.035.963.576	926.451.353	Ellilífeyris	672.445.077	653.807.766
Örorkulífeyris	65.009.540	58.318.590	Örorkulífeyris	53.766.108	51.839.668
Makalífeyris	23.079.203	18.833.578	Makalífeyris	13.804.374	12.639.900
Barnalífeyris	1.291.240	1.223.272	Barnalífeyris	3.170.310	3.150.880
Rekstrarkostnaður	13.577.145	11.655.486	Rekstrarkostnaður	16.325.084	15.146.819
Áfallnar skuldb. alls	1.138.920.704	1.016.482.278	Framtíðarskuldb. alls	759.510.953	736.585.033
Eignir umfram skuldir	172.701.940	126.737.954	Eignir umfram skuldir	-149.589.946	-152.206.402
Staða	15,2%	12,5%	Staða	-19,7%	-20,7%

Iðgjald í VIRK endurhæfingarsjóð er 0,10% af stofni til iðgjalds og lækkar því væntar iðgjaldatekjur sjóðsins sem því nemur en að sama skapi eru væntingar um að örorkuskuldbindingar sjóðsins lækki. En það á eftir að koma í ljós hversu mikið örorkubyrðin lækkar (sem þýðir lægri örorkulíkur) og mun reynsla næstu ára skera úr um það. Á meðan verður ekki tekið tillit til áhrifa þessara útgjalda í tryggingafræðilegri athugun, það er hvorki í útreikningi á núvirði væntra iðgjalda eða örorkuskuldbindinga.

Heildarstaða sjóðsins er jákvæð um 1,2% og því innan þeirra marka sem lög kveða á um. Þar segir að heildarstaðan eigi að jafnaði að vera innan 5% vikmarka og aldrei utan 10% marka.

Heildarlífeyrisskuldbindingar A – deildar LSR í árslok 2024 eru 1.898.432 m.kr. og hækkuðu um 145.364 m.kr. á árinu 2024. Engar réttindabreytingar voru á árinu 2024 en á miðju ári 2023 var áunnum réttindum sjóðfélaga í árslok 2022 breytt sem viðbrögð við nýjum lífslíkum við mat á skuldbindingum sjóðsins.

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar		
Eignir	2024	2023
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í árslok	1.921.543.652	1.727.598.863
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í ársbyrjun	1.727.598.863	1.538.728.527
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu	193.944.788	188.870.336
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok	1.898.431.658	1.753.067.311
Skuldbindingar í ársbyrjun	1.753.067.311	1.633.470.739
Hækkun/lækkun skuldbindinga á árinu	145.364.346	119.596.573
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	48.580.442	69.273.763

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar		
	2024	2023
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	1.016.482.278	944.301.043
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	86.611.002	113.452.994
Hækkun áunnina réttinda vegna iðgjalda ársins	48.760.564	46.184.231
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	-25.943.484	-20.886.732
Hækkun vegna breytinga á tryggingafræðilegum forsendum	2.127.566	-432.369
Breytingar á áunnum réttindum	0	-71.472.384
Hækkun vegna lífeyrisaukaréttinda ársins	10.298.679	10.416.885
Breyting á rekstrarkostnaðar í á föstu verðlagi	1.365.629	480.874
Gömul stig reiknuð m.v. 65 ára í stað 67 ára	0	-4.871.174
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga	-781.530	-691.091
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	1.138.920.704	1.016.482.278

Forsendur athugunar

Ellilífeyrir

1. Í tryggingafræðilegri athugun, sem miðast við 31. desember 2024, er gert ráð fyrir að sjóðfélagar sem eru enn í starfi byrji að taka út ellilífeyri þegar þeir ná 67 ára aldri. Ef sjóðfélagi er þegar orðinn eldri en 67 ára í lok árs 2024, er gert ráð fyrir að hann hefji töku ellilífeyris í lok þess árs. Þetta á við um öll framtíðarréttindi og áunnin réttindi, að undanskildum eldri stigaréttindum.
2. Fyrir gömul stigaréttindi, sem áunnin eru fyrir 1. júní 2017 skv. jafnri réttindaávinnslu, er áunninn réttur til ellilífeyris frá og með 65 ára aldri. Ef ellilífeyristöku er frestað hækkar ellilífeyrir skv. margeldisstuðlum í samþykktum sjóðins.
3. Réttur ellilífeyrisþega á mánuði er lífeyrisgreiðsla í desember á janúarverðlagi.
4. 12,77% af hverju ársiðgjaldi (miðað við 15,5% iðgjald af launum) vegna launþega gefur árleg áunnin réttindi til ellilífeyris miðað við jafna innvinnslu frá og með 67 ára aldri. Sérstök réttindatafla sýnir réttindaávinnslu aldursháðra réttinda.

Örorkulífeyrir

1. Allir sem eiga ellilífeyrisréttindi hjá sjóðnum eiga rétt á örorkulífeyri, ef örorka þeirra er metin 40% eða meira og þeir verða fyrir tekjumissi.
2. Fyrir fulla (100%) örorku er áunninn örorkulífeyrir hinn sami og áunninn ellilífeyrir og hlutfallslega minni fyrir minni örorku. Virkir sjóðfélagar eiga rétt á viðbót með framreikningi samkvæmt reglum í 38. grein samþykpta sjóðsins.
3. Réttur örorkulífeyrisþega á mánuði er örorkulífeyrisgreiðsla desembermánaðar á janúarverðlagi.
4. Örorkulífeyrir greiðist til ellilífeyrisaldurs samkvæmt ofanskráðum reglum. Frá þeim tíma hækkar lífeyririnn (og kallast ellilífeyrir), ef örorkumatið var minna en 100%, og verður eins og örorkan hefði verið 100%.

Makalífeyrir

1. Makar allra þeirra sem eiga ellilífeyrisréttindi hjá sjóðnum eiga rétt á makalífeyri við fráfalið sjóðfélagi.
2. Áunninn makalífeyrir er 50% áunnins ellilífeyris. Makar virkra sjóðfélaga og örorku- og ellilífeyrisþega fá viðbót með sams konar framreikningi og gildir um örorkulífeyri.
3. Makalífeyrir skal greiddur óskertur í þrjú ár frá andláti sjóðfélaga hið minnsta og síðan að hálfu í tvö ár til viðbótar en þó alltaf óskertur meðan yngsta barn sjóðfélaga er 22 ára eða yngra og á framfæri sjóðfélaga.
4. Þegar skilyrðin í ofangreindum lið eru ekki lengur uppfyllt skal greiða ævilangan makalífeyri, ef makinn er fæddur fyrir 1. janúar 1925 eða fyrr fá ævilangan óskertan makalífeyri og þeir sem eru fæddir á árunum 1925 til 1970 fá skertan ævilangan makalífeyri 2% á ári þegar önnur skilyrði gefa ekki hærri makalífeyri.
5. Réttur makalífeyrisþega er greiðslan í desember á janúarverðlagi. Ef ekki var greiddur barnalífeyrir þá var miðað við greiðslur að fullu í þrjú ár og síðan að hálfu í tvö ár til viðbótar nema lífeyrisþeginn hafi verið fæddur fyrir 1. janúar 1945.

Barnalífeyrir

1. Við andlát sjóðfélaga fá börn þeirra rétt á lífeyri fram að 22 ára aldri.
2. Mánaðarlegur barnalífeyrir er 36.435 krónur á mánuði.
3. Börn örorkulífeyrisþega eiga einnig rétt á bótum í hlutfalli við örorku. Fullur barnalífeyrir með hverju barni örorkulífeyrisþega er 27.326 krónur á mánuði.
4. Réttur núverandi barnalífeyrisþega er greiðslan í desember á janúarverðlagi.

Almennar forsendur

1. Ávöxtun 3,5% umfram vísitölu neysluverðs til verðtryggingar en það eru staðlaðar forsendur.
2. Sérhæfðar lífslíkur miðað við reynslu sjóðfélaga á tímabilinu 2018 til 2022. Þetta er breyting frá stöðluðum lífslíkum skv. reglugerð 391/1998 en þar er miðað við reynslu þjóðarinnar 2014 – 2018 skv. tilkynningu frá fjármála- og efnahagsráðherra. Gert er ráð fyrir lækkandi dánartíðni til framtíðar skv. spálíkani Félags íslenskra tryggingastærðfæðinga (FÍT), sem staðfest var af fjármála- og efnahagsráðherra í desember 2021.
3. Sérhæfðar örorkulíkur miðað við reynslu sjóðsins árin 2010 til 2014. Þetta er breyting frá stöðluðum örorkulíkum en þar er miðað við reynslu íslenskra lífeyrissjóða á tímabilinu 2011 – 2016 skv. reglugerðinni og tilkynningu ráðherra.
4. Íslenskar barneigna- og hjúskaparlíkur skv. stöðluðum forsendum sem byggja á reynslu árin 2019 – 2023.

Staða lífeyrisaukasjóðs

Ríkissjóður greiddi 106,8 milljarða til sjóðsins í svokallaðan lífeyrisaukasjóð í árslok 2016. Þessi fjárhæð átti að tryggja að sjóðurinn gæti staðið undir jafnri réttindaávinnslu frá og með 1. júní 2017 en eðli hennar er að verðmæti iðgjalda eftir miðja starfsævi dugar ekki fyrir verðmæti réttinda. Það gilda sérstakar reglur um útreikning á lífeyrisaukanum og hvernig skuli bregðast við ef reiknuð staða hans hverju sinni er ekki innan tiltekinna marka. En í grófum dráttum þá á að bæta við lífeyrisauka í árslok hreinni nafnávöxtum ársins hjá LSRA og draga frá hversu mikið áunnin jöfn réttindi ársins hafa kostað sjóðinn umfram aldursháða réttindaávinnslu. Markmiðið er að sjálfsögðu að sjóðurinn dugi meðan einhver á rétt til jafnrar réttindaávinnslu. Sérstök skýrsla til stjórnar sjóðsins um lífeyrisaukann er skilað árlega. Staða lífeyrisaukasjóðs í árslok 2024 og sl. fjögur ár þar á undan er að sjá í eftirfarandi töflu.

Lífeyrisauki	2024	2023	2022	2021	2020
Lífeyrisauki í ársbyrjun	133.631.637	132.240.738	134.938.104	125.232.888	117.087.085
Lífeyrisauki ársins	-10.298.679	-10.416.800	-9.754.046	-9.993.312	-8.830.604
Reiknuð ávöxtun ársins	16.075.653	11.807.699	-5.240.821	19.698.528	16.976.407
Innborgun úr ríkissjóði í lok árs	0	0	12.297.500	0	0
Lífeyrisauki í árslok	139.408.611	133.631.637	132.240.738	134.938.104	125.232.888
Tryggingafræðilegt endurmat	986.714	364.174	-1.817.586	-4.768.349	-6.706.182
Lífeyrisauki framtíðar, forsendur hvers árs	160.124.821	164.768.871	165.331.944	164.072.691	145.665.990
Reiknaður kostnaður	520.859	532.183	521.968	238.396	222.058
AH framtíðarstaða ef jákvæð	5.387.485	7.856.445	5.336.108	0	0
Reiknuð staða lífeyrisauka	-14.862.871	-23.448.798	-30.094.652	-34.141.332	-27.361.342
Staða	-9,6%	-14,9%	-18,7%	-20,8%	-18,8%
Hrein nafnávöxtun ársins	12,03%	8,93%	-3,88%	15,73%	14,50%

Rétt er að leggja áherslu á að þetta eru reiknaðar stærðir út frá byrjunarfjárhæðinni sem var greidd til sjóðsins í árslok 2016. Hún er hluti af eignum sjóðsins en reiknuð staða segir til um hvort eignir í lífeyrisaukasjóði dugi til að standa undir réttindum sem sjóðfélagar sem eiga rétt á jafnri réttindaávinnslu eiga eftir að ávinna sér í framtíðinni og hvort færa eigi eignir úr varúðarsjóði í lífeyrisaukasjóðinn. Reiknuð staða núna er innan 10% markanna eftir hafa verið fyrir utan -10% mörkin í sjö ár. Við tryggingafræðilega athugun á stöðu sjóðsins í árslok 2024 er ekki tekið tillit til hvort réttur sjóðfélaga á jafnri ávinnslu frá árinu 2017 sé vegna réttinda þeirra í LSRA eða Brú Isj. við samþykktabreytingar sjóðanna og stofnun lífeyrisaukasjóðs á þeim tíma. Greining á flutningum sjóðfélaga á milli sjóðanna tveggja hefur ekki verið unnin undanfarin ár en mun eiga sér stað á árinu 2025.

Þróun lífeyrisauka til framtíðar eignamegin fer vitaskuld eftir ávöxtun sjóðsins en skuldamegin togast á hækkanir skuldbindinga vegna iðgjaldahækkana og brottfall þeirra sjóðfélaga sem eiga rétt á lífeyrisauka. Það bætast engir nýir í þann hóp en þeir sem hætta að greiða til sjóðsins í meira en eitt ár missa rétt til jafnrar ávinnslu réttinda.

Reiknuð staða lífeyrisaukasjóðsins er nú neikvæð um 14.863 m.kr. eða -9,6%. Það er betri staða en í árslok 2023 þegar staða lífeyrisaukasjóðsins var neikvæð um 23.449 m.kr. eða -14,9%. Reiknuð ávöxtun ársins 2024, 16.076 m.kr., er m.v. hreina nafnávöxtun LSRA á árinu 2024 sem var 12,029826%.

Í árslok 2022 greiddi ríkissjóður 12.298 m.kr. framlag inn í lífeyrisaukasjóðinn. Framlagið á að standa undir lífeyrisaukaréttindum þeirra sjóðfélaga sem ekki var gert ráð fyrir í útreikningi á stofnfjárhæð lífeyrisaukasjóðs en hafa greitt sín iðgjöld í jafna réttindaávinnslu eftir réttindabreytingu ársins 2017.

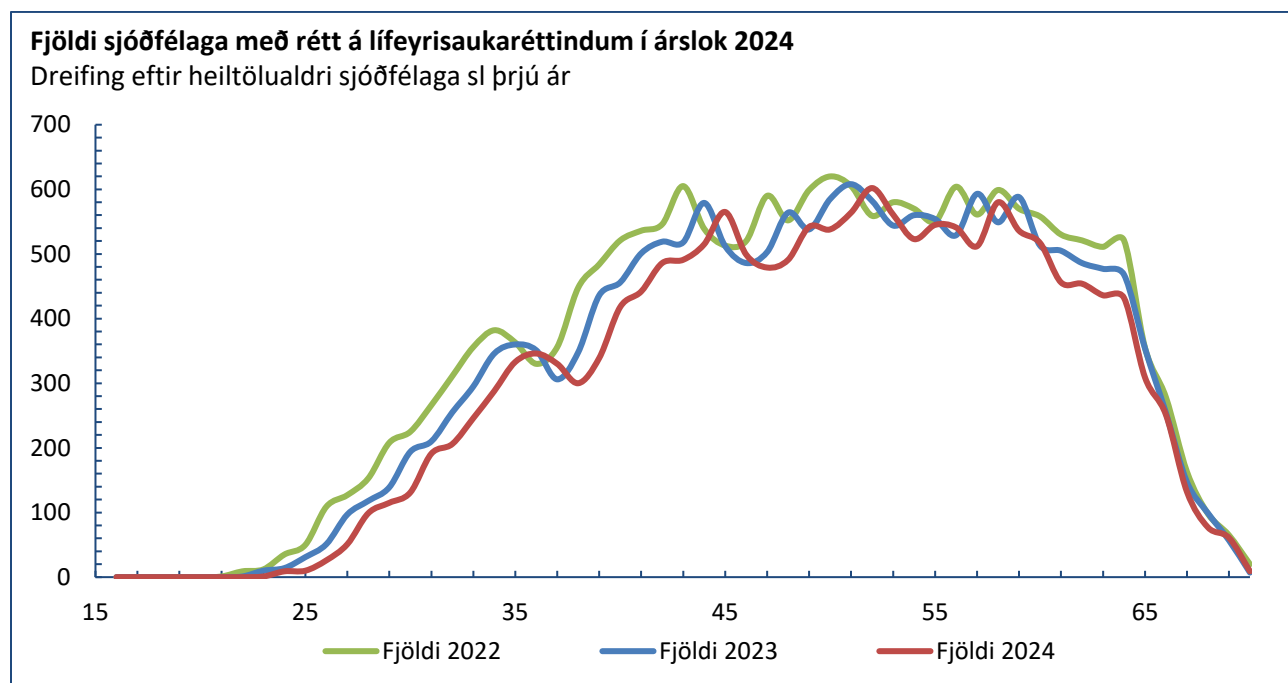
Í X. ákvæði til bráðabirgða í lögum LSR segir að leggja skuli mat á stöðu lífeyrisaukasjóðs verði reiknuð staða hans neikvæð um meira en 10% í fimm ár. Komi sú staða upp skuli leggja allan varúðarsjóðinn, eða hluta hans, við eignir lífeyrisaukasjóðs, í báðum tilvikum þar til -5,0% viðmiði er náð. Uppreiknuð staða varúðarsjóðs var 16.014 m.kr. í árslok 2024 og væri staða lífeyrisaukasjóðs því jákvæð um 1.151 m.kr. eða +0,7% verði varúðarsjóðurinn allur talinn með eignum lífeyrisaukasjóðs.

Framreikningsiðgjöld sjóðfélaga (þ.e. iðgjöld sjóðfélaga sem eru yngri en 67 ára í árslok og reiknast með framreikning í tryggingafræðilegri athugun) sem veita rétt á jafnri réttindaávinnslu voru 28.789 m.kr. á árinu 2024 og lækka um 1.036 m.kr. að nafnvirði frá árinu 2023 þegar þau námu 29.824 m.kr, en báðar fjárhæðir eru á verðlagi í lok hvers árs. Taflan hér að neðan sýnir iðgjöld áranna 2020 – 2024 sem koma til framreiknings eftir tegundum iðgjaldanna.

Framreikningsiðgjöld (<67 ára) í árslok	2024	2023	2022	2021	2020
Lífeyrisaukaiðgjöld	28.788.554	29.824.080	29.854.122	28.254.024	27.632.750
Aldursháð ávinnsla - iðgjöld	17.858.105	15.227.228	11.604.573	8.365.187	5.969.297
Iðgjöld samtals	46.646.659	45.051.309	41.458.695	36.619.211	33.602.047
Lífeyrisaukaiðgjöld / samtals iðgjöld	61,7%	66,2%	72,0%	77,2%	82,2%

Hlutdeild iðgjalda í aldursháðri réttindaávinnslu eykst á milli ára og skýrir það bætingu á framtíðarstöðustöðu LSRA frá árslokum 2023. Fjöldi þeirra sem eiga rétt á jafnri ávinnslu eru 16.585 í árslok 2024 sem er fækkun um 1.212 sjóðfélaga, eða 6,8% fækkun, frá árslokum 2023.

Frá 1. júlí 2023 hafa sjóðfélagar LSRA haft val um að ráðstafa 3,5% af iðgjaldsstofni í tilgreinda séreign. Ráðstöfun iðgjalda í tilgreinda séreign hefur áhrif til lækkunar á þeim iðgjöldum sem veita rétt á jafnri réttindaávinnslu og styrkir þannig bæði stöðu lífeyrisaukasjóðsins og tryggingafræðilega stöðu LSRA. Í árslok 2024 er komin 18 mánaða reynsla á samþykktabreytinguna, sem kann að útskýra lækkun lífeyrisaukaiðgjalda á árunum 2023 og 2024 að einhverju leyti.

Niðurstaða athugunar miðað við staðlaðar forsendur

Taflan að neðan sýnir niðurstöður athugunarinnar með samanburði við staðlaðar tryggingafræðilegar forsendur. Forsendur athugunarinnar eru frábrugðnar staðalforsendum að því leyti að notaðar eru sérhæfðar lífs- og örorkulíkur sjóðfélaga við mat á skuldbindingum sjóðsins. Reynsla undanfarinna ára er sú að bæði dánar- og örorkutíðni sjóðfélaga LSR eru marktækt undir staðalforsendum. Við staðlaðar tryggingafræðilegar forsendur væri heildarstaða sjóðsins 37.267 m.kr. veikari og væri neikvæð um 0,7%. Áfallnar skuldbindingar væru 6.661 m.kr. lægri og áfallin staða sjóðsins +15,8% í stað +15,2%.

Niðurstaða í árslok 2024	Forsendur athugunar	Staðlaðar forsendur		Forsendur athugunar	Staðlaðar forsendur
ÁFALLIN STAÐA			HEILDARSTAÐA		
Höfuðstóll	1.302.404.412	1.302.404.412	Framtíðariðgjöld	609.921.007	591.610.005
Endurmat skuldabréfa	9.218.233	9.218.233	Eign	1.311.622.644	1.311.622.644
Eign	1.311.622.644	1.311.622.644	Heildareign	1.921.543.652	1.903.232.649
Elliskuldbinding	1.035.963.576	1.007.634.863	Elliskuldbinding	1.708.408.653	1.657.139.631
Örorkuskuldbinding	65.009.540	85.170.249	Örorkuskuldbinding	118.775.648	183.583.556
Makaskuldbinding	23.079.203	24.668.535	Makaskuldbinding	36.883.577	39.828.681
Barnaskuldbinding	1.291.240	1.290.894	Barnaskuldbinding	4.461.550	6.933.596
Rekstrarkostnaður	13.577.145	13.494.258	Rekstrarkostnaður	29.902.230	29.902.230
Skuldbindingar alls	1.138.920.704	1.132.258.799	Skuldbindingar alls	1.898.431.658	1.917.387.694
Eignir umfram skuldb.	172.701.940	179.363.846	Eignir umfram skuldb.	23.111.994	-14.155.045
Staða	15,2%	15,8%	Staða	1,2%	-0,7%

Niðurstaða miðað við óbreyttar forsendur frá síðustu athugun

Haustið 2024 uppfærði Félag íslenskra tryggingastærðfræðinga (FÍT) íslenskar staðalforsendur um hjúskaparstöðu og barnaeignarlíkur. Nýjar staðalforsendur byggja á reynslu árin 2019 – 2023 og byggja á tölum Hagstofunnar á árinu 2024.

Áhrif nýrra forsendna á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins eru lítil eða um 0,2% til veikingar á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins í árslok 2024. Taflan hér að neðan sýnir áhrif nýrra forsendna við mat á skuldbindingum í tryggingafræðilegri athugun í árslok 2024.

Niðurstaða í árslok 2024	Forsendur athugunar	Óbreyttar forsendur		Forsendur athugunar	Óbreyttar forsendur
ÁFALLIN STAÐA			HEILDARSTAÐA		
Höfuðstóll	1.302.404.412	1.302.404.412	Framtíðariðgjöld	609.921.007	609.921.007
Endurmat skuldabréfa	9.218.233	9.218.233	Áfallin eign	1.311.622.644	1.311.622.644
Eign	1.311.622.644	1.311.622.644	Heildareign	1.921.543.652	1.921.543.652
Elliskuldbinding	1.035.963.576	1.035.965.420	Elliskuldbinding	1.708.408.653	1.708.410.497
Örorkuskuldbinding	65.009.540	65.009.656	Örorkuskuldbinding	118.775.648	118.775.764
Makaskuldbinding	23.079.203	20.949.677	Makaskuldbinding	36.883.577	33.810.716
Barnaskuldbinding	1.291.240	1.291.240	Barnaskuldbinding	4.461.550	4.653.607
Rekstrarkostnaður	13.577.145	13.567.235	Rekstrarkostnaður	29.902.230	29.902.230
Skuldbindingar alls	1.138.920.704	1.136.783.229	Heildarskuldbindingar	1.898.431.658	1.895.552.813
Eignir umfram skuldb.	172.701.940	174.839.416	Eignir umfram skuldb.	23.111.994	25.990.838
Staða	15,2%	15,4%	Staða	1,2%	1,4%

Eignir, rekstur og endurmat

Skuldabréfaeign sjóðsins var endurmetin með því að núvirða þau til að sömu forsendur um vexti giltu um eignir og skuldbindingar og gaf það 9.218 m.kr. eða +0,7% af bókfærðri eign. Einstök verðbréf voru ekki núvirt af Talnakönnun heldur var stuðst við útreikninga sem sjóðurinn útvegaði. Verðmæti bréfa sjóðsins sem bera uppgreiðsluákvæði eru endurmetin, en tryggingastærðfræðingar hafa gefið út reglur um hvernig þau skuli metin.

Endurmatsverð eigna var borið saman við bókfært verð eigna og gengið úr skugga um að bókfærða verðið stemmdi við staðfestan ársreikning. Eins voru valin nokkur verðbréf og verðbréfaflokkar og endurmatsverð þeirra reiknað hjá Talnakönnun. Niðurstöður þeirra útreikninga stemmdu við endurmatsverðmætið frá sjóðnum.

Annar rekstrarkostnaður sem kom til núvirðingar var krónur 1.274,8 m.kr sem er uppfært meðaltal síðustu þriggja ára. Núvirði hans var 29.202,2 m.kr. sem bætast við skuldbindingar sjóðsins í tryggingafræðilegri athugun. Núvirtur kostnaður vegna áfallinna skuldbindinga er hlutfall reiknaðrar áfallinna lífeyrisskuldbindinga af heildarskuldbindingum

að viðbættum framtíðariðgjöldum og gaf það 13.577,1 m.kr.

Endanlegur ársreikningur er frá 7. mars 2025 og byggir niðurstaða þessarar athugunar á þeim tölum.

Niðurlag

Þessi tryggingafræðilega athugun byggir á þeim gögnum og forsendum, sem gert hefur verið grein fyrir í skýrslu þessari, ásamt hefðbundnum tryggingafræðilegum útreikningum. Niðurstaðan virðist í góðu samræmi við niðurstöðu fyrri ára þegar tillit hefur verið tekið til nýrra gagna auk ávöxtunar sjóðsins og verðbólgu á árinu 2023.

Tryggingafræðileg staða sjóðsins er jákvæð um 1,2% eftir að hafa verið neikvæð um 1,5% í árslok 2023 og undir -5% vikmörkum 39. greinar laga 129/1997 í árslok 2022. Staða sjóðsins telst því góð, sérstaklega í ljósi þrálátrar verðbólgu sl. fjögur ár. Einnig telst raunvaxtastig í árslok 2024, bæði hérlandis og erlendis, sjóðnum hagfellt en í tryggingafræðilegri athugun eru allar skuldbindingar sjóðsins núvirtar m.v. 3,5% raunávöxtun eigna.

Í skýrslu um tryggingafræðilega stöðu í árslok 2023 var fjallað um niðurstöðu héraðsdóms í máli E-1722/2023 gegn Lífeyrissjóði verzlunarmanna (LV). Þar var aldursháð aðlögun LV á áunnum réttinda sjóðfélaga, í kjölfar innleiðingar spár um lækkandi dánartíðni sjóðfélaga, dæmd ógild. Breyting LV á áunnum réttindum var áþekk aldursháðri aðlögun LSRA frá árinu 2022, sem sjá má í breytingayfirliti Viðauka B í samþykktum sjóðsins. LV áfrýjaði niðurstöðu héraðsdóms til Hæstaréttar. Hæstiréttur dæmdi í málinu þann 27. nóvember 2024, dómurinn féll sjóðnum í hag og kallar ekki á neinar breytingar frá því sem orðið er. Óvissa vegna málsins er því engin fyrir LSRA í árslok 2024.

Gert í Reykjavík 23. mars 2025

TALNAKÖNNUN HF.

Benedikt Jóhannesson
Tryggingastærðfræðingur sjóðsins

Arnór Ingi Finnbjörnsson
Stærðfræðingur hjá Talnakönnun hf.

Viðauki TAFLA 1

Heildarskuldbinding (í mkr) KARLAR

Staða	Fjöldi	Meðalr/mán	Aldur	ELLI	ÖRORKU	MAKA	BARNA	SAMTALS
Virkir sjóðfélagar	9.697	463,3	44	384.268	10.259	12.492	673	407.691
Óvirkir	13.016	32,4	46	42.001	707	1.285	0	43.993
Ellilífeyrisþegar	3.639	185,9	73	94.809	0	4.255	0	99.064
Örorkulífeyrisþegar	318	181,8	55	6.664	5.676	236	0	12.576
Makalífeyrisþegar	300	76,8	71	0	0	1.001	0	1.001
Barnalífeyrisþegar	497	19,6	15	0	0	0	637	637
SAMTALS	27.467	206,8	48,5	527.742	16.642	19.268	1.309	564.961

(púskr.)

Heildarskuldbinding (í mkr) KONUR

Staða	Fjöldi	Meðalr/mán	Aldur	ELLI	ÖRORKU	MAKA	BARNA	SAMTALS
Virkir sjóðfélagar	24.186	414,6	44	894.138	65.442	12.782	2.498	974.860
Óvirkir	20.310	30,7	46	64.448	2.966	861	0	68.274
Ellilífeyrisþegar	8.004	146,4	72	186.848	0	2.857	0	189.705
Örorkulífeyrisþegar	1.924	158,2	54	35.234	33.725	536	0	69.496
Makalífeyrisþegar	255	69,0	70	0	0	579	0	579
Barnalífeyrisþegar	495	20,2	15	0	0	0	654	654
SAMTALS	55.174	220,3	49,1	1.180.667	102.133	17.616	3.152	1.303.568

(púskr.)

Heildarskuldbinding (í mkr) SAMTALS

Staða	Fjöldi	Meðalr/mán	Aldur	ELLI	ÖRORKU	MAKA	BARNA	SAMTALS
Virkir sjóðfélagar	33.883	428,5	44	1.278.406	75.700	25.274	3.170	1.382.551
Óvirkir	33.326	31,4	46	106.448	3.674	2.145	0	112.267
Ellilífeyrisþegar	11.643	158,8	72	281.656	0	7.112	0	288.769
Örorkulífeyrisþegar	2.242	161,6	54	41.898	39.402	772	0	82.072
Makalífeyrisþegar	555	73,2	71	0	0	1.580	0	1.580
Barnalífeyrisþegar	992	19,9	15	0	0	0	1.291	1.291
	82.641	215,8	48,9	1.708.409	118.776	36.884	4.462	1.868.529

(púskr.)

Núvirtur kostnaður				27.340	1.901	590	71	29.902
SAMTALS				1.735.748	120.676	37.474	4.533	1.898.432

Bókfærð eign 1.302.404

Endurmat skuldabréfa 9.218

Núverandi eign 1.311.623

Ókomin iðgjöld KARLAR 191.509

Ókomin iðgjöld KONUR 418.412

Samtals 609.921

Heildareign 1.921.544

STAÐA 1,2% 23.112

Viðauki TAFLA 2

Áfallin skuldbinding (í mkr) KARLAR

Staða	Fjöldi	Meðalr/mán	Aldur	ELLI	ÖRORKU	MAKA	BARNA	SAMTALS
Virkir sjóðfélagar	9.697	184,3	44	186.282	3.039	5.786	0	195.107
Óvirkir	13.016	32,4	46	42.001	707	1.285	0	43.993
Ellilífeyrisþegar	3.639	185,9	73	94.809	0	4.255	0	99.064
Örorkulífeyrisþegar	318	181,8	55	6.664	5.676	236	0	12.576
Makalífeyrisþegar	300	76,8	71	0	0	1.001	0	1.001
Barnalífeyrisþegar	497	19,6	15	0	0	0	637	637
SAMTALS	27.467	108,4	48,5	329.756	9.422	12.562	637	352.377

(púskr.)

Áfallin skuldbinding (í mkr) KONUR

Staða	Fjöldi	Meðalr/mán	Aldur	ELLI	ÖRORKU	MAKA	BARNA	SAMTALS
Virkir sjóðfélagar	24.186	161,0	44	419.679	18.896	5.683	0	444.258
Óvirkir	20.310	30,7	46	64.448	2.966	861	0	68.274
Ellilífeyrisþegar	8.004	146,4	72	186.848	0	2.857	0	189.705
Örorkulífeyrisþegar	1.924	158,2	54	35.234	33.725	536	0	69.496
Makalífeyrisþegar	255	69,0	70	0	0	579	0	579
Barnalífeyrisþegar	495	20,2	15	0	0	0	654	654
SAMTALS	55.174	109,2	49,1	706.208	55.587	10.517	654	772.967

(púskr.)

Áfallin skuldbinding (í mkr) SAMTALS

Staða	Fjöldi	Meðalr/mán	Aldur	ELLI	ÖRORKU	MAKA	BARNA	SAMTALS
Virkir sjóðfélagar	33.883	167,7	44	605.961	21.934	11.470	0	639.365
Óvirkir	33.326	31,4	46	106.448	3.674	2.145	0	112.267
Ellilífeyrisþegar	11.643	158,8	72	281.656	0	7.112	0	288.769
Örorkulífeyrisþegar	2.242	161,6	54	41.898	39.402	772	0	82.072
Makalífeyrisþegar	555	73,2	71	0	0	1.580	0	1.580
Barnalífeyrisþegar	992	19,9	15	0	0	0	1.291	1.291
	82.641	108.9	48.9	1.035.964	65.010	23.079	1.291	1.125.344

(púskr.)

Núvirtur kostnaður				12.499	784	278	16	13.577
SAMTALS				1.048.462	65.794	23.358	1.307	1.138.921

Bókfærð eign 1.302.404

Endurmat skuldabréfa 9.218

Núverandi eign 1.311.623

Ókomin iðgjöld KARLAR

Ókomin iðgjöld KONUR 0

Samtals 0

Heildareign 1.311.623

STADA 15,2% 172.702

Viðauki GÖGN

Gögnin sem bárust frá Fuglum ehf. eru textaskrár sem eru pakkaðar og eftirfarandi skrár voru notaðar við þessa tryggingafræðilegu athugun:

1. Einstaklingar: Grunnupplýsingar um einstaklinga sem koma fram í öðrum skrá, einkonar þjóðskrá.
2. Idgj_Rettindi_Saga_LSR-A: Iðgjaldagreiðslur og réttindi allra sjóðfélaga. Réttindin eru uppfærð til vísitölu neysluverðs til verðtryggingar í janúar 2025.
3. Lifeyrir_LSR-A: Lifeyrisþegar sem fengu greiddan lífeyri í desember 2024.
4. Tegund_Lifeyris. Tegund lífeyrisgreiðslu
5. Idgj_Rettindi_Ny_LSR-A: Iðgjöld síðustu tveggja ára eftir mánuðum.
6. Tegund_Rettinda_LSR-A: Listi yfir iðgjaldategundir
7. Tegund_LifGrRettinda_LSR-A: Listi yfir lífeyristegundir

Eftirfarandi tafla sýnir færslufjölda ofangreindra skráa:

Nafn skrár	Færslufjöldi 2024	Færslufjöldi 2023	Færslufjöldi 2022	Færslufjöldi 2021
Einstaklingar_dulk	121.593	118.686	115.307	112.201
Idgj_Rettindi_Saga_LSR-A_Dulk	1.885.092	1.781.210	1.562.630	1.475.814
Lifeyrir_LSR-A_Dulk	15.464	14.002	12.401	11.283
Tegund_Lifeyris	7	7	7	7
Idgj_Rettindi_Ny_LSR-A_Dulk	975.793	930.488	753.415	743.036
Tegund_Rettinda_LSR-A	8	8	6	6
Tegund_LifGrRettinda_LSR-A	12	11	11	11

Þessar skrár voru lesnar inn í gagnagrunn. Vinnslan í gagnagrunninum skilaði samandregnum skráum þar sem réttindi eftir aldri, kyni og stöðu voru dregin saman. Skuldbindingar og aðrar upplýsingar voru síðan unnar úr samandregnu skránum.